

OPONA

ONDŘEJ

HÜBL

Opona

Vyšlo také v tištěné verzi

Ondřej Hübl

Opona – e-kniha

Copyright © Druhé město – Martin Reiner, 2022

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

OPONA

**ONDŘEJ
HÜBL**

DRUHÉ MĚSTO

POPMA

© Ondřej Hübl, 2022

© Druhé město – Martin Reiner, 2022

ISBN tištěné knihy: 978-80-7227-875-6

ISBN ePUB: 978-80-7227-726-1

ISBN MOBI (Kindle): 978-80-7227-727-8

ISBN PDF: 978-80-7227-728-5

ONDŘEJ HÜBL

Jiřímu Strachovi

PŘED OPONOU

8

Opona je především scénář, který jsem psal pro režiséra Jiřího Stracha a spolu s ním. Je to jeho námět, který přinesl, když jsme pracovali na jiném projektu, a natolik se mi zalíbil a uchvátí mě, že jsme ho začali společně rozvíjet a domýšlet, a já na něm začal intenzivně „vyšívát“. Těším se, až Jirka *Oponu* natočí, protože si myslím, že na plátně nebo na obrazovce vyzní ještě lépe.

Kniha je zase lepší v tom, že se autor nemusí nijak omezovat, a když si třeba vymyslí, že neteř Arťoma Mikojana právě létá v Migu 15, tak to prostě napíše, ona hned sedí v imaginárním letadle a létá, aniž by to mělo dopad na financování a producent nebo producentka si nemusí trhat rukávy jako Petr Čepek ve filmu *Trhák*.

Chtěl bych poděkovat Jiřině Budíkové a Jaroslavu Sedláčkovi z České televize, bez nichž by *Opona* v této podobě nikdy nevznikla.

Za nekonečnou trpělivost a péči dále děkuji své ženě Lence, protože to byla právě ona, která mě přesvědčila, abych scénáři *Opony* dal literární podobu. Tvůrčí muka si tak se mnou nechtěně prožila až do konce.

A v neposlední řadě patří můj dík Miloši Voráčovi, mému oblíbenému redaktorovi, bez kterého by to prostě nešlo. On sám děkuje za spolupráci Vladimíru Černému a Petru Michálkovi (historické reálie), Haně Plškové (ruština), Jiřímu Surůvkovi (ostravština), a já se k němu rád připojuji.

PROLOG

10

V obyčejném starém panelákovém bytě, jehož zařízení je směsí východního slovanského nevkusu a západního úpadku, stojí žena v elegantním kostýmku. S trochou nefalšovaného odporu se štítivě rozhlédne kolem sebe a vidí, že původní majitel se snažil být moderní a západní, ale moc mu to nešlo. Na stěnách jsou vidět plakáty Rolling Stones, amerických rapperů, v obýváku je zaprášený stojan na dávno nepoužívaná cedéčka, na stěnách visí obrazy, které přesypávají písek kýče, pod nimi na strakatém koberci dominuje černá koženková sedací souprava, na skleněném konferenčním stolku se zlatýma nohama stojí laciný suvenýr z cest: popelník s nápisem Venezia a reklamní zápalky. Žena se podívá na své předražené švýcarské hodinky. Pak si z kabelky vytáhne cigaretu a lačně natáhne do plic smrtodárný dým.

V tu chvíli se rozrazí vstupní dveře a byt se náhle zaplní lidmi, starým nábytkem a pracovní činností. Jakýsi architekt stěhovákům ukazuje, co kam mají dát, co odnést, co ponechat. Stěhováci vypadají jako filmoví rekvizitáři: byt totiž během chvilky promění na dobovou kulisu z padesátých let. Plakát Micka Jaggera vystřídá Lenin, ozdobný a nešťastně barevný nápis Be Happy vymění za srp a kladivo. Různé časopisy a knihy v azbuce končí v bednách. Do knihovny, která měla to štěstí, že byla zřejmě po babičce, a architekt rozhodl, že může zůstat, jsou podle abecedy zasunuty spisy Marxe, Lenina, Stalina a verše Pavla Kohouta. Rekvizitáři strhnou tapety a během chvilky vymalují stěny válečkem. Odnesou televizi, přinesou staré elektronkové rádio. Jak rychle přišli, tak zmizeli a v bytě zůstala zase jen žena v kostýmku.

Vyfoť všechno na svůj telefon a někam pošle. Do popelníku típne poslední cigaretu a naposledy se rozhlédne po bytě. Konečně se usměje. Když odchází, otočí se a ještě jednou byt zkontroluje pohledem. Výhled jí kazí otevřené dveře do ložnice, kde visí na lustru oběšený chlap. Žena se zamračí a pietně dveře zavře.

12

PRVNÍ ČÁST

AIDA

Myšlenky vládoucí třídy jsou v každé epoše myšlenkami vládoucími. Karel Marx

Josef stál před budovou prestižního pražského gymnázia a žaludek mu svírala cizí ledová ruka. Cítil se skoro jako tenkrát, když měl ten průšvih před maturitou: ožrali se s třídou na exkurzi pivovaru a kamarádi ho úplně namol přivlekli ve dvě odpoledne před školu a položili na lavičku. Tehdy to ředitel – rozumný komunista, který už jistě předvídal konec socialismu – zametl pod koberec. Teď Josef věděl, že ho čeká něco podobného a že se to asi pod koberec nezamete. Osobní styky se školou nechával většinou na manželce a svém sponzorském fondu, dnes se však té nepříjemnosti vyhnout nemohl. Podíval se na Jana Keplera, který stál před budovou gymnasia s Tycho-
nem Brahem v realistickém sousoší: v ruce srolovaný horoskop a pohled upřený na hvězdy. Připomínal mu obtížně zvládnuté integrální počty, ale také skvělé hodiny fyziky: měli ohromného učitele vyhozeného odněkud z Akademie věd kvůli tomu – jak se tehdy říkalo – že nedržel hubu a krok a poslal do prdele nějakého stranického funkcionáře. Nebyl to nakonec on, kdo se tehdy přimluvil u ředitele, aby ignoroval ten prohřešek? To už se asi nikdy nikdo nedozví. Josef se nadechl a s pocitem žáčka, který zapomněl domácí úkol, vstoupil do budovy.

Ředitelna byla stále na svém místě, jen nábytek na chodbách a nástěnky se proměnily. I celková atmosféra školy byla jaksí jiná: zatímco oni na všechno kašlali a chodili do hospod v předtuše blížící se sametové revoluce (být tehdy členem jakékoli oficiální organizace bylo neskutečně trapné a tedy nemyslitelné), dnešní žáci se přímo podíleli na řízení školy a vyzývali z nástěnek k optimistickému aktivismu. Bezděky si vzpomněl na Kunderův

Žert: *Optimismus je opium lidstva. Zdravý duch páchne blbostí. Ať žije Trockij.* Cítil se teď trochu jako Ludvík. Nicméně výsledky školy byly skvělé, a proto se rozhodl dát dceru sem. Udělal chybu? Zazvonil mu mobil: příliš nahlas a agresivně, chodbou se to rozeznělo jako chemický poplach. Andrej. Vytípl ho a stáhl si hlasitost. V ředitelně už na něj čekala dcera.

Luisa. S tím divným jménem nesouhlasil, ale Markéta si ho prosadila. Znělo mu nějak vzpurně, pyšně, německy. Báł se, aby dcera nebyla zlá a panovačná, věřil, že jména determinují osudy svých nositelů. Nakonec si zvykl, jako si rodič zvykne třeba na to, že dítě šilhá. Ale dcera byla hodná, hezká a milovala ho. Až do puberty. Pak jí koktejl hormonů v mozku poradil něco jiného, a proto teď seděla v ředitelně u stolku a dělala, že tam není. Dívala se nezúčastněně z okna, i když na ni právě mluvila ředitelka, která si pohrávala s paklíkem marihuany.

„Chceš k tomu něco říct, Kaarlova? Třeba že s tím nesouhlasíš nebo že to není tvoje?“

Luisa jen pokrčila rameny a neřekla nic.

„Ne? A můžeš nás nechat s otcem o samotě?“

Luisa teatrálně odešla za dveře. Ředitelka nasadila lidšřejší výraz. Josefovi bylo trapně. Že včera drsně jednal na ministerstvu o miliardách, na něm vůbec nebylo poznat.

„Já... to chápu, samozřejmě, chtěl bych se jenom omluvit, aspoň za ni...“

„Naše gymnázium je státní a prestižní škola, pane Kaarle, dostat se sem je těžké a my chceme, aby tady studovali ti, kteří o to stojí.“

„My o to stojíme!“

„Vy možná ano, ale Luisa... Podívejte se, nejde jen o marihuanu. Víte, kolik má vaše dcera zameškaných hodin?“

„Jako neomluvených?“

„Právě že omluvených, ale nerada bych ty omluvenky od různých doktorů začala prověřovat.“

„Od jakých doktorů?“

Ředitelka otevřela šuplík a podala z něj štůsek papírků s razítky.

Josef řídí svou teslu a vedle něj sedí dcera. Oba mlčí. Luisa poslouchá hudbu ze sluchátek a dívá se z okna. Josef se ani nepokouší začít rozhovor, stejně by to nikam nevedlo. Když se rozezvoní telefon a na displeji auta se znovu objeví Andrej, Josef to vezme, ale hned ho utne.

„Nejsem teď sám, zavolám později, jo?“

Andrej mluví se zřetelným ruským přízvukem: „Zavolej, až ty bůděš moct.“

Teď se Luisa podívá na otce s hlubokým opovržením: jeho podnikání nesnáší. Celou tu jeho Aidu nesnáší. Ona totiž nesnáší podnikání obecně, protože nenávidí kapitalismus, ale to otec ještě neví.

Aida není jen jméno. Je to také opera od Verdiho, kterého okázale miluje Luisina matka Markéta, a proto Josef sponzoruje Národní divadlo a Pražskou filharmonii. Ale je to taky zkratka systému na autonomní řízení aut. ARTIFICIAL INTELLIGENCE DRIVE AUTO. Aida je firma, která má vydělat miliardy. A možná už je vydělává.

Když Aida přibrzdila před cyklistou a pak sama zatočila auto směrem na Babu, kde rodina Kaarlových bydlí, Josefovi proběhla hlavou vzpomínka: šel jako malý do lidušky na flétnu, nechtělo se mu a coural se. Když měl přejít třídu Jugoslávských partyzánů, rozhlédl se, jak ho to učili: doleva, doprava a pak znova doleva. Nikde nic nejelo a rozhled měl na několik stovek metrů. Když ale vkročil do vozovky, strhla ho nějaká ženská na chodník a kolem přejel nákladák. Byl asi tak vteřinu od smrti. Ženská byla v šoku, třásla se a začala mu nadávat. „Proč jsi to udělal? Proč? Jsi blbej?“ Nic jí neřekl a šel dál. Cestou přemýšlel, kdo chtěl, aby na silnici nic neviděl, a jestli existuje nějaký strážný anděl, který zařídil,

aby ho někdo zachránil. Ještě dnes by ale přísahal na cokoli, že nic nejelo.

Auto samo zastavilo u citlivě zrekonstruované vily. Markéta jako náhodou okopávala růže před vchodem a vypadalo to skoro tak přirozeně jako politik čtoucí dětem ve školce pohádky, ale z knihy, která je vzhůru nohama. Dcera beze slova vystoupila a prošla kolem své matky, Josef vytáhl z kufru nějaké Luisiny věci a předal je ženě. Na otázku v jejich očích odpověděl vyhýbavě, protože pospíchal. „Prosím tě, teď ne, probereme to večer, jo? Nějaký řešení najdem.“

„Ale...“

„Promiň, mám ty akcionáře, už jsem tam měl být.“

„Promluví si s ní a napíšu ti.“

„Jo, zkus. Znakovou řečí třeba.“ Rukama naznačil tlumočnicka pro hluchoněmé.

Když byl zpátky v autě, vytočil znovu Andreje. Aida řídila, vyhodnocovala dění ve všech směrech, optimalizovala spotřebu elektrické energie a podle osoby řidiče i vybírala hudbu nebo podcasty. Josef si dával pozor jenom na policisty: jejich systém ještě nebyl homologován a schválen vládou, ale i to mělo být jen otázkou několika týdnů. Andrej to vzal téměř okamžitě.

„Je to blbý, šest být pro, šest proti.“

Josef se pousmál, protože přesně tohle čekal.

„Já jsem si to myslel... seš si tím jistej?“

„Jo.“

„A Tom už to ví?“

„Ty pěrvyj, komú ja voláju.“

„Tak mu to zavolej, ať si připraví ten druhý projev. A prosím tě, mohl bys prověřit...“ Josef vytáhl z kapsy saka štůsek omluvenek od doktora a podíval se na razítka, „...doktor Schwarz, fyzioterapie, Slunečná šest?“

V telefonu bylo chvíli slyšet, jak si Andrej dělá poznámky.

„Chceš to vyfotit? Dcera, víš? Má nějaký falešný omluvenky... Vlastně by mě docela zajímalo, kam chodí a hlavně s kým.“

„Prablema?“

„No to právě nevím.“

Josef ukončil hovor a zatvářil se ustaraně. Začalo mírně pršet. Aida spustila stěrače, řidičovo chování vyhodnotila jako směs melancholie a rozhořčení a vybrala do playlistu nostalgické Doors – Riders on the Storm. Zácpu v Dejvicích předvíдалa dávno před tím, než si jí všimli ostatní řidiči, a navedla auto přes Hanspaulku.

Zastavila na červenou vedle displeje velké reklamy. Na Josefa se usmíval Jaromír Jágr a vytahoval se, že má nějaké hodinky. Pak se obraz změnil a ten samý Jágr se na jiné fotce chlubil, že má nový mobil. A ještě než auto zareagovalo na zelenou, dostal Josef zásah třetím sdělením. Byl na něm výjev jako z komunistické propagandy: plavovlasý svářeč a traktoristka ruku v ruce lákají lidi na stavbu přehrady:

Udělejte si výlet do komunismu!

Zažijte padesátá léta na vlastní kůži!

Josef se pousmál nad pitomostí toho nápadu. Aida neslyšně rozjela auto. Hned za křižovatkou ho ale našťvaně předjel nějaký zoufalec ve firemním turbodieselu a udělal na něj fakáče. Josef mu četl z úst: „Čuráku, jeď s tím na matějskou!“ Ale bylo mu to jedno, soustředil se na jednání akcionářů své firmy a zvažoval všechna pro a proti. Zlatou akcií, která by vetovala jakékoli rozhodnutí představenstva, se kterým by nesouhlasil, ještě nikdy nemusel použít, ale měl ji raději s sebou.

V zasedačce společnosti Aida, a. s., to vypadalo úplně jinak než v obvyklých *meeting roomech* – jednak tím, že se v ní nemlátila prázdná sláma korporátním ptydepe, ale hlavně svým stylem a vtipným nadhledem. Josef ji, stejně jako celý interiér společnosti, svěřil filmovému architektovi, který měl skvělý nápad: každou místnost zařídí, jako kdyby se v ní točil jiný film. Josef nechal

architektovi volnou ruku. Chtěl ale vidět první skicu nakreslenou v ruce a chtěl mít poslední slovo při výběru filmů.

Takže hlavní zasedačka byla tajná operační místnost Mossadu z roku 1979 na londýnském velvyslanectví. Jiná vypadala jako kancelář gangsterského producenta rapu z New Yorku devadesátých let, včetně tygřího gauče s dírami po kulkách. Hned vedle byla strohá komunistická ředitelna hrázného Palyzy, vedoucího přehrady Velké sedlo, s obrázky vodních staveb a rybářskými trofeji, včetně vycpané hlavy potápěče Sikyty na stěně. Byla zde vesmírná loď z dřevní doby Star Treku, jak si budoucnost představovali tvůrci sci-fi z šedesátých let, secesní bordel jako „chill out room“ i sídlo hlavy Jakuzy v San Francisku, včetně akvária s rybou fugu, staleté bonsaje a sentimentálních vzpomínek Japonce, který se nemůže vrátit do vlasti. Největším fórem architekta ale byla kancelář sebevraha z fiktivního dokumentu o nadnárodní odlidštěné korporaci – na stěnách byly nesmyslné motivační citáty z LinkedInu, na malé obrazovce spuštěné ze stropu se každou půlhodinu odehrávala videokonference, která se nedala vypnout, a celou jednu stěnu tvořila obrazovka v nejvyšším rozlišení s dokonalou 3D simulací open space kanceláří. Tento prostor Josef přiděloval zaměstnancům, u kterých vycítil nárůst byrokratického uvažování, mlžení a intrik.

V Mossadu bylo za dvě hodiny skoro po všem, Josef sledoval mladého ambiciózního Tomáše – svou pravou ruku – který řídil schůzi jako schopný kapitán plachetnici na rozbouřeném moři. Tady lano povolit, támhle přitáhnout, nějaký ten vtípek na vládu, na investory, ale nenápadně udržovat směr. Optimistické výhledy, predikce vývoje trhu i cen křemíku slibovaly růst, pozdravy od Elona Muska přes oceán, opatrný zájem Toyoty a dost konkrétní nabídka od VW. Josef věděl, jaké je před hlasováním rozložení sil. Ale pokud by se Tomášovi podařilo přesvědčit hlavního investora, aby s ním ještě počkal, nemusel by ukazovat trumfy. Ale investor to prostě zkusit musel, kdovíjaké peníze za ním stojí.

Proto se nakonec ozval: „Můžu ještě slovo, než dáme hlasovat?“

Josef si povzdechl, ale věděl své: „Ale jo...“

Investor ukázal nějaké číslo na tabletu: „Na to, že náš systém ještě NENÍ schválenéj vládou, je tahle konkrétní nabídka VW více než velkorysá.“

Tomáš pohotově odpověděl: „Víš, že to je otázka času, Karle, ten zákon je ve druhým čtení...“

„Ale taky vím, jak to chodí, přijde nějakéj příležitost, zbrzdí se to a je to v prdeli.“

Josef si vzal slovo: „Ten zákon projde a za rok ten minoritní podíl prodáme za desetinásobek. Z jejich strany je to jenom laciněj trik, jak nakoupit levně, takže hlasujeme. Kdo je proti prodeji?“

Jak řekl Andrej: část investorů hlasovala pro, část proti. Ale nebylo to nerozhodně. Jeden hlas byl ve prospěch prodeje akcií. Tomáš se podíval na Josefa, co bude dál. Ten pokrčil rameny a s formálním úsměvem vytáhl z aktovky zlatou akcii na doručitele.

„No... myslel jsem, že to nikdy nebudu muset použít... takže jako držitel zlaté akcie vetuji tohle rozhodnutí představenstva, prodej se nekoná.“

V zasedačce to zašumělo a všichni si na dálku zvědavě prohlédli zlatou akcii – klíč k ovládnutí společnosti Aida. Každý o ní slyšel, ale nikdo ji vlastně neviděl, asi jako vagínu Sharon Stoneové ve filmu Základní instinkt.

Investor vzal svou prohru s klidem a s humorem. Zahlaholil jako Pepíček Bek: „A nechceš mi ji půjčit do ruky, že bych si ji prohlíd? Na chvílku...“

Akcionáři se zasmáli. I Josefa to pobavilo. I když šlo o hodně peněz, situace byla odlehčená, v Aidě to bylo normální. Aida nebyla žádná rozhádaná firma. Josef zaklapl akcii zase zpátky do aktovky a skoro až omluvně řekl: „Ne, Kájo, ty bys to prodal Číňanům nebo do Severní Koreje, já tě znám.“

„Tak příště. Prosím tě, máte ještě volnou zasedačku? Potřeboval bych si udělat ještě nějakéj call.“

„Asi si chceš zavolat, vid’? Mossad už je zamluvenej, ale počkej, podívám se ti. Jo, je tady jedna volná kancelář, tam budeš mít klid.“

Investor poděkoval a Josef ho nasměroval do kanceláře sebevrahů. Cestou k sobě napsal zprávu Markétě, jak je na tom jejich dcera.

Esemeska neslyšně blikla na mobilu, který ležel na lince. Markéta právě krájela mango dodané až domů firmou, která se specializovala na dovoz plodů z Brazílie včetně dozrávání, takže pokud jste měli dostatek peněz, nikdy jste už nejedli nedozrálá, chemikáliemi prošpikovaná ovocná embrya. V televizi běžel jakýsi feministický dokument o Carly Fiorinové; vmlouvavý alt doplňující archivní korporátní obrázky vychvaloval její manažerský přínos z pohledu ženy a taktně zamlčoval dluhy, do kterých Carly nadlouho uvrhla společnost Hewlett-Packard. Markétě ale byla sympatická, fandila jí a její motivační knihu si nedávno objednala. Když dokrájela lahodně vonící žlutooranžovou dužinu manga, zavolala do patra na Luisu, jestli si dá ovoce s ní, ale ticho jí bylo odpovědí. Pokrčila rameny a rozhodla se počkat, až dcera začne o problémech mluvit sama. Luisa to ale zatím neměla v úmyslu. Ležela ve svém pokoji, dívala se do stropu, z jednoho přístroje poslouchala anarcho-punk a z druhého se linula litanie o vykořisťování člověka v jednadvacátém století – jakási reportáž o reportáži Hrdinové kapitalistické práce. Mladá aktivistická novinářka se převlékala za dělnici a byla překvapena, že v novém století ještě někdo musí pracovat, místo aby si jednoduše vyplnil grant. Luisa vztekle vypnula reportáž v nejzajímavějším bodě, protože slyšela jakýsi hlas z kuchyně: „Co?“

„Jestli si dáš mango?!“

„Ne, učím se.“ A zesílila hudbu, aby ji už nikdo nemohl obtěžovat.

Díval se na silikonovou hlavu potápěče Sikyty (dokonalou kopii hlavy herce Vyskočila), která byla přibita na ořechové desce hned vedle trofeje majestátního candáta, a přemýšlel, z jakého materiálu jsou vyrobeny chloupky v nose. Pod hlavou bylo vypáleno ozdobným písmem jméno

a datum „odlovu“ zhrzeným Palyzou. Pak poodstoupil a vyhlédl z okna, protože už delší dobu slyšel nervózní troubení aut. Slunce hrálo a na ulici právě probíhala zajímavá scéna. Jakási usměvavá starší paní stála na běžkách uprostřed rušné ulice, ačkoli byl začátek léta, a blokovala dopravu z jednoho směru. Sanitka s lapiduchy tvořila zácpu z druhé strany. Záchranáři v reflexních vestách se velice pomalu a také s prapodivným úsměvem blížili k oběti se složitým ústrojím zvaným lidský mozek, někteří řidiči si to natáčeli na své mobily a Josef si byl jist, že večer o tom uvidí v televizi reportáž. Paní se ale obratně, až akrobaticky otočila v mezeře mezi dvěma auty (evidentně to byla zkušená lyžařka) a začala záchranářům ujíždět v protisměru. Zřejmě měla i dobře namazáno a tramvajové koleje jí poskytly dobrou „stopu“. Josef se přistihl, že jí vlastně fandí. Pak si ale něco uvědomil, sedl k počítači a vydal příkaz, že autonomní řízení aut musí počítat i s jakoukoli bláznivou variantou: od běžkařky v létě po medvěda na motorce. Všechno muselo být zároveň součástí pojistného řízení, nesmí se zapomenout na žádnou eventualitu. Odeslal příkaz a na chvíli se zamyslel. Pak se podíval na stránky školy, kam chodila jeho dcera. Zavzpomínal na své hackerské mládí a do tří minut byl v systému. Zaváhal, když viděl počet omluvených hodin v kolonce u Luisy Kaarlové, stačilo kliknout a z velkého problému by se stal menší, pak si to rozmyslel a přepnul na profil své dcery na sociálních sítích. Pro něj byl samozřejmě zablokovaný, ale nebyl by problém se tam podívat. Cvakla klika dveří, bez klepání k němu mohla jen Saša, sekretářka, která s ním byla od založení firmy. Josef rychle přepnul okno prohlížeče, jako by se právě díval na porno. Saša se pobaveně usmála, věděla o něm víc než on sám o sobě.

„Co je?“

„Nic...“

„Jak to šlo?“

„Dobře. Tentokrát jsi mě ani nemusela zachraňovat, bylo to rychlý.“

Měli spolu dohodnutý signál, když byly schůze představenstva a akcionářů příliš dlouhé: on zmáčkl skryté tlačítko pod stolem a Saša přiběhla s telefonem, který vypadal jako kódovaný a nechal ho pro něj vyrobit filmový architekt. Neúprosně řekla: „Volá Ledňáček.“ Josef se zatvářil, že teď nemůže, ale pak se omluvil, že tohle musí vzít. Bavili se tím, že pokaždé si vymyslela jiného ptáka – když to nebyl ledňáček, byl to brhlík, kvakoš nebo vlha. Když jednou přišla s moudivláčkem a s kamenným výrazem mu podávala atrapu telefonu, málem to nezvládl a skoro vyprskl smíchy.

Saša mu pak říkala, o čem se ve firmě spekuluje na téma, kdo že za tím telefonátem je: Prezident? Premiér? Šéf tajné služby? Babička? Milenka?

Josef se zhoupł ve vrzající židli z kanceláře ředitelství přehrady Velké sedlo, Saša si sedla na koženkové křesílko pod Sikytu, který ji od nainstalování znepokojoval, a tlačila na Josefa, aby architekt přišel s jiným filmem a koncepcí kanceláře.

„Kdy to necháš vyměnit?“

„Ještě pořád mě to baví, soudružko. Hele – já jim rozumím, že to chtěj prodát hned, neuměj čekat jako my.“

„Jako já...“ usmála se smutně sekretářka.

„Co?“

„Nic... Letíš na tu konferenci do Dubaje?“

Josef se rozhodl, že bude ignorovat touhy své dávné kolegyně, čekala na něj, on to věděl, ale ona zas věděla, že to nikdy nevyjde. Začal si balit věci.

„Ať letí mladej, ambiciózní, já už tam byl stokrát.“

„Chtěj tebe jako hlavního spíkra, nikdo o tom neví víc než ty. Ty už zase jdeš? Mám tady poštu a musíš něco podepsat.“

Josef rozhodil rukama a ukázal ven. „Je krásně, podívej, to je hřích sedět v kanclu! Ať podepisuje mladej. Dnes jsou ideální podmínky!“

„Tohle musíš podepsat ty.“

Josef se prosebně podíval na Sašu.

„Nekoukej tak na mě.“

„Nemáš čokoládu?“

Saša si povzdychla a zavrtěla hlavou. „V šuplíku.“

Josef se přemístil k jejímu stolu, otevřel zásuvku a vytáhl tyčinku, která se vyrábí snad už sto let. Kofilu s obrázkem mouřenína. Design Zdenka Rykra zatím ještě pořád odolával politické korektnosti, ale byla jen otázka času, kdy bude muset být vyměněn.

„Já tě nemít...“

„Tak mi pošli aspoň fotku,“ poprosila.

Josef jí poslal vzdušný polibek a zmizel ve výtahu. V garážích chtěl Aidě zadat cestu na jedno malé letišátko, ale ona už to věděla (ta Saša je geniální!) a ukázala, že tam budou přibližně za 27 minut. Vybrala z playlistu Fly me to the Moon v Josefově oblíbené verzi od Julie Londonové a zařadila se do silničního provozu.

Zatímco uvnitř vozu nechával všechno na Aidě, a testoval tak její schopnosti, v kokpitu svého letounu Cirrus SR22 měl naopak všechno pod kontrolou on. Žádná Aida, žádné Google Maps, stačila malá chyбка a... nic. Cirrus měl pro tyhle případy vystřelovací padák.

Josef kroužil nad Českým středohořím a znovu se přesvědčil, že jeho malebnost vynikne především zespodu. Ale odsud, z výšky asi sedm tisíc stop, je to zkrátka jen krajina a malebné se zdály spíše Krkonoše na severovýchodě nebo Šumava na jihu. Letadlem bylo všude blízko a mohl se proletět, kam chtěl. Snížil otáčky motoru, chvíli jen tak klouzal a udělal si selfičko. Saša chtěla fotku, tak jí splnil přání. Pak udělal výkrut a vydal se k jihu.

Saša přijala fotku zrovna v okamžiku, kdy jedla stejnou čokoládovou tyčinku, jakou si vybral Josef ze šuplíku. Podívala se na fotografii vystavené na stole: rodina zde chyběla, místo dětí a manžela tu byl jen zarámovaný pejsek, čestné místo držela fotka z roku 1991 – samozřejmě z firmy. Ještě mladá Saša zde stála vedle Josefa, který v nevkusném saku s ohrnutými rukávy křtí lahví Bohemky diskety jejich prvního úspěšného softwaru, jakéhosi

textového editoru. Jejich první dítě. Saša nebyla obyčejná sekretářka. Měla ve firmě svá procenta, kdyby je prodala, už by nikdy nemusela pracovat, ale co by jiného dělala?

Cirrus se stácel k jihu a pak začal prudce klesat. Po chvílce zase prudce stoupat. Nezáčastněný pozorovatel by si mohl myslet, že pilot zkouší, co stroj vydrží, ale Josef nezáčastněný není. Vidí rozmazaně a slabne mu vědomí. Připadá si jako v těžké kocovině. Ani mluvení mu příliš nejde, o čemž se může přesvědčit i starší týpek na příbramském letišti, když na věži slyší: „MAYDAY...! Oskar Kilo Bravo... Romeo Oskar, 7000 feetů... 5 mil západně od... nevím... žádám o nouzový při...blížení a přistání... na palubě 1 osoba 50 ga...lonů paliva...“

Josef hledá po kapsách sladkou tyčinku od Saši, na věži týpkovi zaskočí chleba se salámem. Podívá se na monitor a vidí ho. Snaží se zachovat klid, ale chleba ho dusí a trochu pokašlává.

„Příbram věž. Oskar Kilo Bravo Romeo Oskar – rozumím, přímé přiblížení a nouzové přistání povoleno. Dráha 3, dokloužete to?“

Cirrus ztrácí rychlost a přechází do nekontrolovatelného pádu. Josef si dá tyčku a z posledních sil vystřelí padák.

„MAYDAY! MAYDAY! MAYDAY! Oskar Kilo Bravo Romeo Oskar, 2000 feetů, vystřeluju padák...“

Dispečer si zaznamenává polohu letadla. Konečně vykucká drobky, které ho dusí. „Příbram věž. Oskar Kilo Bravo Romeo Oskar, rozumím... vysílám záchranné složky.“

Po celém těle se mu rozlije úleva. Odloží sluchátka, vezme mobil a volá... Jardovi: „Ty vole, Jardo, startuj traktor.“

Záchranná mise může začít. Letadlo na padáku pomalu klesá a podobnou úlevu jako dispečer cítí i Josef. Na místo dopadu přijíždí Jardův traktor a později i zástupce Ústavu pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod.

Josef seděl v ordinaci lékaře a čekal na výsledky. Ordinance je moderní, luxusní, jestli existuje něco jako designové zdravotní pomůcky, tak zde. Je to soukromá poliklinika, kterou zafinancoval právě Josef

a vede ji kamarád ze studií. Na nabídku panáka whisky Josef nereagoval, pořád si v hlavě promítal, co se stalo. Konečně to v počítači píplo, lékař se podíval do rozboru krve a soustrastně pokýval hlavou.

„Hypoglykemickéj záchvat. Měl jsi z prdele kliku, žes měl tu čokoládu.“

„Já vim.“

„A víš taky, co to znamená?“

Josef pokrčil rameny a bylo mu teď všechno jedno.

„Odteď to musíme řešit jinak... ty hodnoty ti děsně lítaj. Napíšu ti inzulinovou pumpu, ta ti to pomůže ohlídat. Budeš ji nosit dvacet čtyři hodin denně, ty nejdražší jsou celkem nenápadný.“

Josef s kysele smutným úsměvem zavrtěl hlavou: „To nejde... já nechci, aby to Markéta věděla.“

„A proč to vlastně tajíš?“

„Nevím,“ zalhal Josef.

„Jo a s letadýlkem je konec, to doufám chápeš!“

„Je na maděru, si koupím nový.“

Lékař si zatukal na čelo. „Jako s lítáním je konec, rozumíš? To ti nemůžu povolit.“

„Si děláš prdel, ne? Víš, kdo ti to tady zafinancoval?“

„Vím, ale máš smůlu, kamaráde, to musím nahlásit. A když nechceš pumpu, dostaneš inzulinový pero pro chudý. Píchá se do břicha, já ti to ukážu.“

Po nepříjemně dotěrné instruktáži týkající se aplikování inzulínu Josef nasedl do auta, řekl Aidě, že se jede domů, a požádal ji o pomalejší jízdu. Když dal ruce nad volant, zřetelně se mu trásly. Teprve teď na něj dolehlo, že už mohl být mrtvý. Připadal si jako tenkrát po incidentu s kamionem, když šel na flétničku. Zase někdo chtěl, aby přežil.

Aida vybrala z playlistu Nokturna od Frederika Chopina. Jak mohla vědět, jakou mám náladu, ptal se sám sebe Josef a analyzoval situaci z jejího pohledu: jela na letiště, ve zprávách na

internetu určitě proběhla noticka o havárii, pak mě veze na kliniku a nakonec chci jet pomalu. Dokonce napsala Markétě, že přijedu později. Algoritmus vše vyhodnotil správně a zas tak složité to nebylo. Přesto byl na Aidu hrdý. A na sebe taky. Ale na sedadle spolujezdce ležela kožená taška s inzulinem a připomínala mu, že už je... starý. Ano, to byl ten důvod, proč nechtěl, aby o tom Markéta věděla. Snad se mu podaří projevy svého stáří skrývat ještě nějakou dobu. Řekl Aidě, aby místo Chopina vybrala něco veselého a moderního. Nabídla mu hudbu z francouzských komedií, asi proto, že nedávno hledal na internetu název jednoho filmu s Pierrem Richardem. Veselé to bylo a v porovnání s Chopinem i jakžtakž moderní. Skladatel Vladimír Cosma nechal v rozverně skladbě Sirba vyniknout Panovu flétnu a Josefovi se hned zvedla nálada. Rozhodl se, že Markétě ani o nehodě nic neřekne.

Když Aida před jeho domem sama otevřela garáž, Josef si všiml, že se k němu blíží postava důchodce s poštovním holubem v rukou. Neměl teď energii na sousedské tlachání, ale slušnost mu velela, že pana Kubíka aspoň pozdraví. Stáhl okénko. „Dobřej...“

Soused hladil holuba a měl něco na srdci.

„Jsem viděl z okna, že jedeš...“

Josef si povzdychl a chabě se začal bránit: „Pane Kubík, já dneska nemám čas.“

Důchodce ho však ignoroval a tvrdě si šel za svým. „Tak jsem si řek, že...“

„Nemůže to počkat do zejtra? Já měl děsně náročnej den.“

„Ten debil, co koupil ten barák po Ossendorfovejch, na mě poslal nějaký právníky.“

„Já jsem dneska úplně hotovej.“

„Ty seš hlavně jedinej, kdo mi může pomoci.“

Josef na důkaz svého vyčerpání dal ruce nad volant, aby ukázal, jak moc se mu třesou. Vypadalo to, jako by do něj pustili 220 voltů, ale pan Kubík to vzal jako záminku k pozvání na panáka. Starým známým

gestem naznačil, že tohle se dá řešit jediným způsobem – paná-
kem do hrdla.

Josef nakonec rozhodl, že mu to snad udělá dobře, a za mi-
nutu už stáli ve starém altánku na sousedově zahradě.

Pan Kubík byl jeden z posledních původních obyvatel téhle
čtvrť. Nejdříve zde žili boháči a filmové hvězdy první republiky.
Pak spoustu domů zabavili komunisti, kteří zde provedli mnoho
nevratných architektonických prasáren, pak přišly restituce
a potomci prvních obyvatel své domy během dvaceti let prodali
novým bohatým – jen pár jich lákavým nabídkám odolalo. Ale ti
zas většinou nemají na opravy. Jejich domy každým rokem chát-
rají a krouží kolem nich arogantní developpeři. Něco podobného
se stalo i panu Kubíkovi. Ten právě odšpuntoval zaprášenou
lahev a nalil čirou tekutinu do panáček z prvorepublikového
broušeného skla. Josef si přičichl a vůně hrušek mu připomenula
dětství.

„Dobrá, co?“

„No... já bych neměl teď...“

„Od mého dědy.“

„Tak stará, jo?“

Kubík se zasmál a ukázal na starou hrušeň, která rostla upro-
střed romanticky zpustlé zahrady, jako kdyby ji namaloval Jiří
Trnka.

„Ne, on zasadil ten strom, když se otec narodil.“

Přilétl holub a vlezl do holubníku, který stál kousek od stro-
mu.

Pan Kubík se rozčílil: „Jak mu to může vadit?“

„Co?“

„Že prej mu znehodnocují investici!“

Josef pochopil, že myslí holuby. „Tak... trochu serou po okolí,
to je pravda.“

„A kdo nesere?“

Josef nechal řečnickou otázku bez odpovědi.

„Ale na to právo nemá.“

Pan Kubík se na Josefa otočil s prosebným výrazem a ukázal do výšky svého pasu: „Já si tě pamatuju ještě takhle malýho, jak ses na ně chodil dívat a hladit je.“

Josef pokýval hlavou: „Pane Kubík, hlavně to tady neprodávejte, to už by tady nikdo nezbyl.“

„Snažím se.“

Josef do sebe kopnul zbytek tekutiny a zkontroloval ruce. Přestaly se třást.

„Ozve se vám jeden můj... dalo by se říct právník, nelekejte se, má cizí přízvuk. On... řeší pro nás choulostivý věci... Andrej se jmenuje. On to zařídí, aby vám dali pokoj.“

Pan Kubík mu vnutil lahev a dojatě poděkoval.

Když přišel domů, políbil Markétu přesně o ten zlomek sekundy déle, kdy žena pochopí, že se něco děje.

Překvapeně se na něj podívala: „Co je?“

„Nic.“

„Zalítal sis?“

„Bylo vidět až na Alpy. Mluvila si s ní? Udělej mi kafe, prosím tě, jsem úplně hotovej.“

Josef zkušně odvedl pozornost jinam a postavil lahev hruškovice na stůl.

„Co to je?“

„Od pana Kubíka.“

„Jo byl tady, to je hrozný, co si ten kretén dovoluje.“

Otočil se a nechápavě se na ni utrl: „Jako pan Kubík?“

Markéta se zasmála: „Ten developer! Pomůžeš mu?“

Kuchyní zavoněla káva a Josef se zas uklidnil.

„Vždyť on by bez těch holubů nemoh bejt.“

Přinesla šálek a přisedla si ke stolu.

„Celou dobu je nahoře, leží a čumí do stropu. Tak jsem...“ Teď zase bylo vidět, že Markéta něco skrývá.

„Co?“